

Immunotherapie Nivolumab (Opdivo®) en Ipilimumab (Yervoy®)

Beste patiënt

Uw arts heeft u volgende behandeling voorgesteld. We geven hier graag wat meer informatie en wensen u veel succes en goede moed met uw behandeling.

De dienst oncologie en hematologie

Verloop therapie

De therapie bestaat uit twee geneesmiddelen (immunotherapie): Nivolumab (Opdivo®) en Ipilimumab (Yervoy®). De behandeling vindt plaats in het dagziekenhuis. Opdivo en Yervoy worden allebei toegediend via een infuus in de arm. U krijgt de eerste 4 keren op dezelfde dag Opdivo (30 min) en Yervoy (90 min) toegediend. De keren daarna krijgt u alleen nog Opdivo toegediend.

Nadat alle medicatie werd toegediend, zal de verpleegkundige nog een laatste infuuszakje met fysiologisch water aanhangen, met de bedoeling u alle medicatie uit de infuusleiding eveneens toe te dienen. Op die manier worden de aders ook gespoeld van resterend product

Fase 1

4 toedieningen van de 2 producten Opdivo en Yervoy, dit om de 3 weken.

Dag 1	Week 3	Week 6	Week 9
Yervoy en Opdivo	Yervoy en Opdivo	Yervoy en Opdivo	Yervoy en Opdivo

Fase 2

Opdivo verder om de 2 weken

Week 12	Week 14	Week 16	Week 18	...
Opdivo	Opdivo	Opdivo	Opdivo	Opdivo

Uw behandeld arts blijft u Opdivo geven zolang u er baat bij heeft. De behandeling stopt als blijkt dat u er geen baat bij heeft of als de bijwerkingen te ernstig zijn. Zolang het middel helpt wordt de behandeling voortgezet.

Bijwerkingen

Soms activeert de behandeling het afweersysteem zodanig dat het niet alleen de kankercellen, maar ook eigen, gezonde cellen aanvalt. Dit kan zich uiten onder de vorm van klachten die onschuldig lijken zoals jeuk, buikpijn en diarree. Wanneer dit niet op tijd behandeld wordt kunnen deze toch ernstig zijn.

Het is dan ook erg belangrijk uw klachten tijdig te melden. Symptomen kunnen op ieder moment optreden tijdens de behandeling en soms zelfs maanden na het stoppen van de behandeling. Regelmatig gebeurt ook een bloedafname, onder andere om deze bijwerking op te sporen. Soms kan het door deze nevenwerking noodzakelijk zijn de behandeling te stoppen. Als u één of meer van de onderstaande klachten of symptomen ervaart of als deze erger worden, neem dan onmiddellijk contact op met uw verpleegkundig consulent of behandelende arts. Probeer uw symptomen niet op eigen houtje met andere geneesmiddelen te behandelen.

De belangrijkste symptomen van immuungerelateerde bijwerkingen

- **Problemen met uw longen.**
Zoals ademhalingsproblemen of hoesten. Dit kunnen verschijnselen zijn van ontsteking van de longen.
- **Diarree**
(Waterige, dunne of zachte ontlasting) of symptomen van ontsteking van de darmen zoals buikpijn en slijm of bloed in de ontlasting.

- **Ontsteking van de lever.**

Klachten of symptomen van hepatitis zijn bijvoorbeeld afwijkingen in leverfunctietests (bloedafname), geel worden van de ogen of huid.

- **Ontsteking of problemen met uw nieren.**

Klachten zijn bijvoorbeeld afwijkingen in nierfunctietesten (bloedafname) of minder urine produceren.

- **Problemen met uw hormoonproducerende klieren**

waaronder de hypofyse, schildklier en de bijniereen.

Klachten zijn bijvoorbeeld

- vermoeidheid
- gewichtsverandering
- palpitations of hoofdpijn
- verstoord gezichtsvermogen.

- **Diabetes (suikerziekte)**

Symptomen hiervan zijn buitensporige dorst, toename van eetlust met vermindering van gewicht, vermoeidheid, sufheid.

- **Ontsteking van de huid die uitslag en jeuk kan veroorzaken.**

Nabehandeling thuis en praktische info

Als uw labwaarden niet goed zijn of als uw nevenwerkingen te zwaar zijn kan uw arts beslissen de behandeling uit te stellen of definitief te stoppen. Bij vragen of ongemakken kan u contact opnemen met het ziekenhuis, zie telefoonlijst in deze infogids.